אור זרוע לצדיק — הלכות סנהדרין

הלכות סנהדרין

פרק א' הלכה א'

בכל מדינה ומדינה כו'. ועיין בלחם משנה שכינה לעיר בשם מדינה שסמך עצמו על מה שכתב לקמן בכל עיר ועיר, ע"כ. ואני תמה על שלא ראה שגם עיר נקרא מדינה וכמבואר במשנה דתרומות [פרק ב' משנה ה'] מבני המדינה על בני הכפרים. וכן מבואר בפרק ג' דמעשר שני [משנה ד'] ובפרק א' דשקלים [משנה ג'] ובפרק לולב הגזול ובראש השנה [ריש פרק ד'] ובדברי רבינו בפירוש המשנה שם, עיין שם. וכן בנזיר [דף מ"ה ע"ב] וכן הטמא שבמדינה עיין שם. וכן במשלי [ח] עיר גבורים תרגום למדינתא דגברא. ושם [כ"א] מלוכד עיר מן אחיד מדינתא [ועיין בירושלמי פרק א' דמגילה, משפחה ומשפחה אלו הכפרים, מדינה ומדינה אלו הכרכים, עיר ועיר אלו העיירות]. ועיין בדברי רבינו בפירוש המשנה בכל הנך מקומות כתב דירושלים לא מיקרי מדינה. אך הרע"ב בכל המקומות הנזכרים פירש דגם ירושלים נקרא מדינה. וכן פירש רש"י [ריש פרק ד' דראש השנה] וכן מצאתי בסדר גיטין למהר"י מרגליות כת"י [סימן י"ט] כתב דעל עיר גדולה כותבים מדינה כדאשכחן בנזיר וכן הטמא שבמדינה פירוש הטמא שבירושלים, עד כאן דבריו. מבואר גם כן כהרע"ב. וקצת סיוע נראה לי מכתובות [דף קמ"א ע"ב] אין עיר אלא ירושלים. [ועיין בתנחומא [סוף פרשת תבוא] ברוך אתה בעיר זו ירושלים שנקרא עיר]. אמנם בתוי"ט [פרק א' דשקלים] ובבאר שבע [פרק א' דתמיד] הסכימו לראיה א' דלא כרבינו עיין שם וכן בתוס' חדשים שם בשם מהרש"ח עיין שם: